

Europees Buro veur Kleine Taelen EBKT / Europeesk Buro foar Lytse Talen EBLT
p.a. Fryske Akademy
Postbus 54
8900 AB Liwwadden/Ljouwert/Leeuwarden
E-post: EBLT@fryske-akademy.nl

Liwwadden, 19 april 2017

Achte Vrouw Schippers,

Mit grote belangstelling volgen wi'j jow warkzemheden bi'j et maeken van een stabiële regering. Wi'j weensken jow daor veul sukses bi'j. Veuruutgang is ok krek waor et Europees Buro veur Kleine Taelen / et Europeesk Buro foar Lytse Talen op an wil, as et gaot om de pesisie van de minderhiedstaelen in Nederlaand. Et EBKT / EBLT is et platform van organisaosies die opkommen veur de minderhiedstaelen Fries, Nedersaksisch en Papiamentu.

Nederlaand het veur de taelen Fries en Nedersaksisch et Europees Haandvest veur regionaole en minderhiedstaelen van de Raod van Europa ratificeerd. Doel van dat Haandvest is om de minderhiedstaelen te huden én te bevodderen. Nederlaand dot op dat punt, neffens de laeste rapportage van de Raod van Europa van 14 december 2016, te min. Et onderwies in et Fries is neffens dat repot zo onder de maot, liekewel in kwaliteit as in omvang, dat veul jonge Friezen de eigen tael onvoldoende schrieven leren. Dat zegt trouwens niet vule over de taelveurkeur van jonge Friezen; neffens onderzoek van de Fryske Akademy wodt d'r deur jongeren en oolderen aorig wat in et Fries appt en smst, mar dan wel in een fantesiespelling. Dit gefit an dat et aanbod an goed Fries of meertaelig onderwies in et achter is bi'j et verlet.

Een aander aandachtspunt is de naor verholing (on-)zichtberhied van de twiede riekstaal, ok bi'j de Rieksoverhied. Ientaelige Nederlaanse opschriften en ientaelig taelgebruik is, ok in Frieslaand, spietig genoeg nog vusen te vaeke de norm, en daor wo'n et Fries en de Friestaelingen toch echt tekot mit daon. Of et now et treinstesjon anbelangt, de rechtbaank, de pelisie of et belastingkantoor, de Friese tael ontbrekt haost overal. Nederlaand en Frieslaand lopen zodoende achter in vergelieking mit aandere meertaelige regio's in Europa in lanen as Finland, Spanje, het Verienigd Keuninkriek of Zwitserlaand.

Veur et Nedersaksisch het de Rieksoverhied, ondaanks de ratifikaosie van et Haandvest in 1998, nog gien beleid ontwikkeld. Het verdient rikkemedaosie dat dat in overleg mit perveensies, gemienten en sprekers van et Nedersaksisch now echt op kotte termien gebeuren gaot. Zoks hoeft toch gien twintig jaar te duren! Veur et Nedersaksisch is et veural van belang dat de tael een plak krigt op et lesreuster van et basisonderwies.

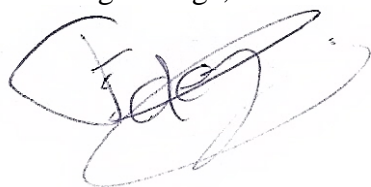
Een ni'je regering en een ni'je regeerperiode liekt oons een goed mement om een ni'j begin te maeken mit een warkzeme, passende ondersteuning van minderheidstaelen die ok wat opsmit. Wi'j bin in ieder geval graeg bereid om hierveur de dialoog an te gaon mit et ni'je, koördinerend lid van de regering, deurgaons de minister van Binnenlaanse Zaeken en Keuninkrieksrelaosies, liekewel as mit et parlement. Wi'j roepen jow daaromme op om in de regeringsverklaoring op te nemen dat de regering wark maekt van de bescharming van alle erkende taelen van Nederlaand en dat d'r daaromme een strukturele dialoog kommen moet tussen Riek, organisaosies van sprekers van minderhiedstaelen en de Twiede Kaemer, zoks om de bescharming van de minderhiedstaelen Fries en Nedersaksisch beter te borgen, neffens de letter en geest van et Haandvest.

Slim ingewikkeld hoeft et organiseren van zoe'n dialoog en passende, warkzeme bescharming trouwens niet te wezen. In de Boonsrippeblik bewaekt en viertert een senior politikus in de rolle van 'Minderheitenbeauftragte' de naoleving van et zopas nuumde Haandvest an en et beleid angaonde de minderhiedstaelen. Hi'j wodt bi'j dat wark ondersteund deur een siktariaot en een kemmissie van de Boonsdag, die him op zien minst ien keer in et jaor over de materie en de veuruutgang – of et gebrek daor an – buugt. Et is een medel dat in de roem tien jaor dat et warkzem is, zien weerde bewezen het, meer as.

In 2018 bestaot et Europees Haandvest veur regionaole en minderhiedstaelen van de Raod van Europa 20 jaor. Et liekt bi'j uutstek et mement om, nao een vuuftal evaluaosies deur de Raod van Europa, de warking van et Haandvest in Nederland te evalueren én te verbeteren. Et EBKT / EBLT is graeg bereid om daor een aktieve rolle in te speulen. Et EBKT / EBLT is gien klaegklub, mar wil graeg in konstruktief overleg bi'jdregen an passende oplossings.

Wat et EBKT / EBLT anbelangt verdient et Papiamentu, as eerste tael van et eupenbaor lichem Bonaire, dezelde staotus as et Fries. Roemhattige erkenning en bescharming van die tael, in et kader van et Europees Haandvest, zal naor oonze verwaachting een positieve invloed hebben op de relaosie van Karibisch Nederlaand mit et Europese memmelaand. De dudelikhied die deur erkenning en bescharming ontstaot zal, krek as de onderzuken over zoks angeven, de onderwiesrisseltaoten op Bonaire zonder meer ten goede kommen.

Mit hoogachtinge,

Froukje de Jong-Krap

veurzitter van et EBKT / EBLT

cc. Mit ofschrift an de Friese en Nedersaksische kaemerleden, de kaemerleden mit Fries/minderhiedstaelen in heur pottefulie en de media.